

Verdenking vogelgriep: Wat nu?

Helaas hadden meerdere veehouders de afgelopen jaren te maken met een verdenking van vogelgriep op het bedrijf. Dit is, zeker als de uitslag uiteindelijk positief blijkt te zijn, een ingrijpende gebeurtenis. Wat kun je als veehouder in zo'n situatie verwachten?

Als er mogelijk vogelgriep heerst op een bedrijf komt er in korte tijd veel op een veehouder en zijn of haar gezin af. Met een fictief voorbeeld geven we aan de hand van een tijdslijn inzicht in wat er gebeurt bij een verdenking van vogelgriep.

START

09:00 uur

Tijdens de vaste ronde door de leghennenstal raapt de veehouder meer dode kippen dan normaal. Het koppel lijkt ook wat stiller. De dag ervoor was dit ook al zo. De veehouder is er niet gerust op en neemt contact op met zijn dierenarts.

11:00 uur

De dierenarts komt langs op het bedrijf en maakt samen met de veehouder een ronde door de stal. De zieke dieren zitten vooral in het voorste deel van de stal en het enige dat opvalt is de diarree. De uitval van de afgelopen 24 uur is 0,8 procent en de voeropname is licht gedaald. Bij sectie op vijf zieke en twee dode dieren worden geen met het oog waarneembare afwijkingen gevonden.

03:00 uur

Uitslag is bekend: positief voor vogelgriep H5. De uitslag wordt direct doorgegeven aan de dierzieketdeskundige van de NVWA. Hij licht de veehouder en de leden van het specialistenteam in. De NVWA coördineert hierna de ruiming van het bedrijf en een screening van de bedrijven in de omgeving. Tevens wordt de sector ingelicht.

19:30 uur

De koerier komt de monsters halen, waarna de veehouder krijgt uitgelegd wat de verdere gang van zaken is en wanneer hij een uitslag kan verwachten. Pas daarna verlaat het specialistenteam het bedrijf. De leden van het specialistenteam mogen tot de uitslag bekend is niet op andere bedrijven komen. Indien de uitslag positief is voor vogelgriep dan wordt deze termijn verlengd tot 72 uur.

Gezien de hoge uitval worden de monsters direct getest. Er wordt altijd gestreefd om binnen 24 uur een uitslag te hebben, zodat het bedrijf in geval van een andere oorzaak dan vogelgriep maximaal 24 uur op slot zit.

12:00 uur

De dierenarts besluit in overleg met de veehouder dat vogelgriep niet uit te sluiten is; het koppel voldoet aan de meldingsnormen. De dierenarts neemt contact op met het landelijk dierziektemeldnummer van de NVWA en meldt een verdenking op vogelgriep.

12:30 uur

De NVWA besluit op basis van de informatie van de dierenarts om een specialistenteam samen te stellen en benadert één van hun dierziektedeskundigen om dit te coördineren.

13:30 - 14:00 uur

De dierziektedeskundige van de NVWA neemt contact op met de veehouder, de dierenarts van het bedrijf en een pluimveedierenarts van GD om een bedrijfsbezoek te plannen.

16:30 uur

Het specialistenteam komt aan op het bedrijf en parkeert de auto's aan de straat. Iedereen trekt wegwerp-overalls en overlaarzen aan en zet haarnetjes en mondkapjes op. Pas daarna betreedt het specialistenteam het bedrijfsterrein.

17:00 uur

Na een eerste kennismaking met de veehouder en een toelichting over het plan van aanpak wordt de situatie in de stal beoordeeld. Het specialistenteam maakt op basis van de waarnemingen van de eigen dierenarts en de dierenarts van GD een inschatting van de situatie. Deze wordt overlegd met het hoofdkantoor van de NVWA. Dit overleg leidt tot het besluit welke (en hoeveel) monsters er genomen moeten worden. Als de verdenking op vogelgriep nog steeds aan de orde is worden er standaard twintig bloedmonsters, twintig luchtpijpswabs en twintig cloaca-swabs genomen.

18:30 uur

Na de monsternamen wordt de administratie gedaan en wordt de koerier alvast gebeld om het monstermateriaal zo snel mogelijk bij Wageningen Bioveterinary Research in Lelystad te (WBVR) krijgen.

MONITORING VAN AI

GD stuurt de monitoring van aviaire influenza (AI) op bloed aan. Via deze monitoring wordt er gezocht naar antistoffen tegen het vogelgriepvirus en wordt een overzicht verkregen van het aantal infecties met de laagpathogene varianten van vogelgriep. Soms worden ook bedrijven opgespoord waar nog virus van het type H5 of H7 actief rondgaat. Als het virus zich nog op een bedrijf bevindt, worden de dieren geruimd om te voorkomen dat het virus muteert naar een hoogpathogene variant. Daarnaast worden AI-infecties opgespoord via meldingen van klinische klachten, die voldoen aan de eisen zoals deze gesteld zijn in de wet. Hierbij gaat het vaker om ziekten met een heftig verloop, waaronder infecties met de hoogpathogene varianten van H5 en H7. Als de symptomen niet aan de meldingsnormen voldoen en er aan een andere oorzaak (wel of niet-infectieus) wordt gedacht, kunnen dierenartsen AI uitsluiten door het insturen van monsters naar Wageningen Bioveterinary Research (het voormalige CVI) in Lelystad. In alle drie de bovenstaande gevallen kan de NVWA besluiten om een specialistenteam naar het bedrijf te sturen. Een dierziektedeskundige van de NVWA neemt, naar aanleiding van de uitgesproken verdenking, contact op met de veehouder, de dierenarts van het bedrijf en GD om een bedrijfsbezoek te plannen. Dit bezoek vindt altijd plaats op de dag dat de verdenking is uitgesproken.

WANNEER NEEMT DE OVERHEID ACTIE?

Alleen vogelgriep van het type H5 of H7 kan bij pluimvee muteren tot hoogpathogene vogelgriep, met alle dramatische gevolgen voor het bedrijf en de sector. Om die reden bestrijdt de overheid alleen deze typen. Indien er een infectie met een ander H-type wordt vastgesteld onderneemt de overheid geen actie en blijft het koppel zitten.